

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedy Milana Taubera, soudkyně Aleny Pavlíčkové a soudce Vadima Hlavatého ve věci

žalobce:

bytem

zastoupený advokátem Mgr. Ing. Janem Boučkem
sídlem Opatovická 1659/4, Praha 1

proti

žalovanému: **Policie ČR, Krajské ředitelství policie hlavního města Prahy**
sídlem Kongresová 1666/2, Praha 4

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu

takto:

- I. Řízení o žalobě se v části, v níž se žalobce domáhal, aby soud zakázal žalovanému, aby při kontrolách žalobce snižoval jeho čest a lidskou důstojnost pronášením výroků o tom, že „má minulost“ a že „má loupežné přepadení“, a aby soud přikázal žalovanému do 15 dnů od právní moci rozsudku zlikvidovat údaje označující žalobce za pachatele loupežného přepadení (loupeže) v evidencích žalovaného a o jejich likvidaci vydat žalobci v téže lhůtě písemné potvrzení, zastavuje.
- II. Ve zbytku se žaloba zamítá.
- III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a průběh řízení před správním orgánem

1. Žalobce se žalobou, upravenou na základě výzvy soudu podáními ze dne 31. 1. 2020 a 3. 2. 2020, domáhal:
 - a) určení:
 - 1) nezákonnosti zásahu žalovaného, k němuž došlo dne 9. 3. 2017 při silniční kontrole v Praze 3, Šrobárově ulici, a který spočíval v donucování žalobce k předložení občanského průkazu pod pohrůžkou, že jinak bude zajištěn a odvezen na místní oddělení Policie ČR, a ve snižování žalobcovy cti a lidské důstojnosti výroky policisty o tom, že žalobce „má minulost“ a že má „loupežné přepadení“ (míněno v evidencích Policie ČR),
 - 2) nezákonnosti zásahu žalovaného, spočívajícího v evidování údajů v evidencích žalovaného, označujících žalobce za pachatele loupežného přepadení (loupeže),
 - b) aby soud zakázal žalovanému, aby při kontrolách žalobce snižoval jeho čest a lidskou důstojnost pronášením výroků o tom, že „má minulost“ a že „má loupežné přepadení“ (míněno v evidencích žalovaného),
 - c) aby soud přikázal žalovanému do 15 dnů od právní moci rozsudku zlikvidovat údaje označující žalobce za pachatele loupežného přepadení (loupeže) v evidencích žalovaného a o jejich likvidaci vydat žalobci v téže lhůtě písemné potvrzení.
2. Z obsahu správního spisu zjistil soud následující, pro věc podstatné skutečnosti.
3. Dne 9. 3. 2017 v 16.58 hod. byl žalobce, jedoucí vozidlem tov. zn. Mercedes –Benz G 400 s registrační značkou X v Praze 3, Šrobárově ulici, zastaven hlídkou policejní motorizované jednotky Krajského ředitelství policie hlavního města Prahy, konkrétně pprap. [REDAKCE], pprap. [REDAKCE] a stržm. [REDAKCE]. K vozidlu žalobce ze strany řidiče přistoupili dva policisté, pprap. [REDAKCE] a pprap. [REDAKCE], s žalobcem celou dobu jednal pouze pprap. [REDAKCE]. Ten žalobce vyzval k předložení dokladů předepsaných k řízení a provozu motorového vozidla a k předložení občanského průkazu, předložení druhého jmenovaného však žalobce odmítl. Po opětovných výzvách a upozornění, že bude zajištěn a předveden, žalobce občanský průkaz předložil. Následně začal pprap. [REDAKCE] s žalobcem projednávat jeho přestupek, a to průjezd křižovatky na světelný signál žluté barvy „POZOR“, ale žalobce nesouhlasil s projednáním přestupku v blokovém řízení. Poté pprap. [REDAKCE] vrátil žalobci doklady, sdělil mu, že přestupek bude oznámen na příslušný správní orgán, policisté se s žalobcem rozloučili a vrátili se ke svému vozu.
4. Dne 16. 3. 2017 vyhotovili pprap. [REDAKCE], pprap. [REDAKCE] a stržm. [REDAKCE] úřední záznam o silniční kontrole žalobce a zaslali Magistrátu hl. m. Prahy oznámení přestupku, kterého se měl žalobce dopustit, spolu s nahrávkou videozáznamu palubního systému služebního vozidla pohotovostní motorizované jednotky.
5. Dne 30. 6. 2017 podal žalobce na Policejním prezidiu Policie ČR stížnost na neoprávněné evidování nepravdivých osobních údajů a neoprávněné nakládání s osobními údaji. V této stížnosti popsal průběh silniční kontroly dne 9. 3. 2017 a stěžoval si zejména na postup policisty při lustraci v evidencích policie, kdy před svými

kolegy hlasitě a zřetelně sděloval, že žalobce má u nich minulost a má loupežné přepadení, což mělo dle žalobce směřovat k jeho veřejnému ponížení. K tomu policista zneužil jeho osobní údaje, které jsou navíc nepravdivé, jelikož Ministerstvu vnitra bylo již rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 30. 8. 2001, č.j. 10 C 1/98-147, uloženo údaj o tom, že byl žalobce v roce 1993 nedůvodně trestně stíhán pro tento trestný čin, zlikvidovat a Policejní prezidium rozhodlo o této likvidaci rozhodnutím ze dne 27. 8. 2002, č.j. PPR-44-1/SŘI-SOU-2002. Zároveň žalobce požádal o sdělení, kde všude a v jakých evidencích (databázích) Policie ČR jsou zpracovávány jeho osobní údaje, zejména takové, kde je jakkoli spojován s trestnou činností, a s jakou trestnou činností to je. Výslovně požádal o sdělení, jaké osobní údaje jsou zpracovávány Policií ČR v evidencích „Zaměření a varování“ a „PATROS“. Dále požádal o zlikvidování nepravdivých osobních údajů, spojujících ho s trestným činem loupeže, popř. aby byly do doby likvidaci spojeny s údajem, že byl zproštěn obžaloby.

6. Dne 31. 7. 2017 podal žalobce u Krajského ředitelství policie hlavního města Prahy stížnost na protiprávní jednání Policie ČR. Ve stížnosti popsal jednání příslušníků policie, kteří jej dne 9. 3. 2017 kontrolovali. Zejména zdůraznil, že všichni byli v tmavých slunečních brýlích, policista od něj požadoval občanský průkaz, ačkoli mu opakovaně sdělil, že se jedná o silniční kontrolu, a až posléze dodal, že je žalobce podezřelý z přestupku, a hlasitě a zřetelně před svými kolegy sděloval, že má žalobce u nich minulost a že má loupežné přepadení, což směřovalo k jeho ponížení, žádný z policistů mu nesdělil, z jakého konkrétního přestupku je žalobce podezřelý, a nebyl s ním na místě sepsán žádný úřední formulář „oznámení o přestupku“, namísto toho byl vystaven policejní šikaně, veřejnému ponižování a zneužití svých, přitom nepravdivých a neoprávněně evidovaných osobních údajů. Až následně mu navíc bylo sděleno, že je u Magistrátu hl. m. Prahy vedeno řízení pro spáchání nikoli jednoho, ale dvou přestupků.
7. Ke stížnosti se vyjádřili všichni příslušníci Policie ČR, kteří se silniční kontroly účastnili, přičemž uvedli, že se žalobce choval agresivně, nebyl vystaven žádnému zesměšňování a všichni se chovali slušně a korektně. Pprap. [REDAKCE] doplnil, že zjištění údajů z občanského průkazu, který měl žalobce viditelně při sobě, bylo důležité pro řešení přestupku, kdy řidičský průkaz není průkazem totožnosti, a že obecně chránil další osoby před zneužitím osobních údajů, jelikož přestupci často předkládají cizí řidičské průkazy, aby se vyhnuli postihu, toto podezření v něm vyvolalo podivně agresivní chování žalobce. U žalobce provedl lustraci ve všech dostupných evidencích: PATROS, ENO, EO, ROB, CRV + pojištění odpovědnosti z provozu vozidla, ZOP („Zájmové osoby policie“), ICIS, SIS, SIS II, v případě řidiče CER, přičemž jej zaujaly záznamy v ZOP.
8. Ředitel Krajského ředitelství policie hlavního města Prahy vyrozuměl žalobce dopisem ze dne 22. 9. 2017 o tom, že jeho stížnost byla prošetřena. Co se týče prokázání totožnosti dle § 63 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění účinném do 30. 6. 2017 (dále jen jako „zákon o Policii ČR“), je policista v souvislosti se zjištěním přestupkového jednání oprávněn vyzvat řidiče k prokázání totožnosti, přičemž rozsah a způsob zjišťování musí být přiměřený účelu, je tedy na zvážení konkrétního policisty, jaké údaje požaduje prokázat, v této části proto neshledali pochybení. Naopak pochybení bylo shledáno při časové posloupnosti postupu policisty mezi výzvou k prokázání totožnosti a odůvodněním této výzvy, jelikož

policista informoval žalobce o podezření ze spáchání přestupku až po opakované výzvě k předložení občanského průkazu. V pořádku bylo shledáno až následné oznámení správnímu orgánu, když žalobce nesouhlasil s projednáním v blokovém řízení, o zaslání tohoto oznámení dodatečně byl navíc žalobce řádně vyrozuměn. Prohlášení pprap. [REDAKCE] o žalobcově minulosti bylo shledáno jako netaktické, z videozáznamu však nevyplývalo, že by byly přítomny další na věci nezúčastněné osoby, které by mohly být s touto skutečností seznámeny, jako nevhodné byly vyhodnoceny i komentáře k dotazům na druhy dostupných informačních systémů. Hodnocení slunečních brýlí jako projev nadřazenosti je čistě subjektivní a policisté řádně prokazovali svou totožnost identifikačními čísly.

II. Obsah žaloby

9. Žalobce v žalobě nejprve popsal postup policistů při kontrole dne 9. 3. 2017. K namítaným zásahům uvedl, že po něm policista požadoval předložení občanského průkazu a jako důvod uváděl, že se jedná o silniční kontrolu, až dodatečně sdělil, že žalobce je podezřelý z přestupku a teprve po předložení občanského průkazu policista žalobci sdělil, jakého přestupku se měl dopustit, a to průjezdu křižovatky na žlutý signál. Po celou dobu žalobci žádný policista nesdělil, z jakého konkrétního přestupku je podezřelý, čím se ho měl dopustit a nebyl s ním na místě sepsán žádný úřední formulář „oznámení o přestupku“. Pod pohrůžkou zajištění byl po něm požadován občanský průkaz, nikoli prokázání totožnosti, kterou již prokázal řidičským průkazem, a to z důvodu silniční kontroly, ačkoliv nejde o zákonný důvod k výzvě k prokázání totožnosti podle zákona o Policii ČR, ani o doklad, který musí mít řidič u sebe při řízení vozidla. Řidičský průkaz je úředním průkazem, který je veřejnou listinou, a je opatřen fotografií žalobce, jménem, příjmením a datem a místem narození, tedy údaji, které zcela postačují k prokázání totožnosti žalobce, vyhrožování zadržením a odvozem na oddělení policie bylo proto zcela nedůvodné. Již samo neoprávněné donucování žalobce k předložení občanského průkazu, stupňované a doprovázené výhružkami o zadržení a odvozu na oddělení policie, proto představovalo nezákonný zásah.
10. Dále žalobce namítl, že policista hlasitě na veřejnosti a před svými kolegy sděloval, že má žalobce u nich minulost a že má loupežné přepadení, což žalobce považuje za veřejné ponižování, k němuž policista zneužil žalobcovi údaje, o nichž žalobce neví, odkud byly získány. Tyto údaje jsou navíc nepravdivé, jelikož Ministerstvu bylo již v roce 2001 uloženo údaj, že žalobce byl v minulosti nedůvodně stíhán pro trestný čin loupeže, zlikvidovat a Policejní prezidium o této likvidaci v roce 2002 rozhodlo. Takový čin považuje žalobce za nezákonný a ponižující. Řízení na ochranu před nezákonným zásahem podle § 82 a násl. s. ř. s. a řízení o zadostiučnění za nemajetkovou újmu tímto zásahem vyvolanou jsou řízení mimoběžná.
11. Žalobce dále uvedl, že byly zneužity osobní údaje, které zřejmě Policie ČR neoprávněně uchovává ve svých databázích, ačkoliv jde o údaje nepravdivé, které měly být zlikvidovány před mnoha lety.

III. Vyjádření žalovaného

12. Žalovaný navrhl žalobu zamítnout a částečně odmítnout.

13. Uvedl, že postup policistů při kontrole dokladů byl standardní. Policista pprap. [REDAKCE] vyzval žalobce k předložení dokladů k řízení a provozu motorového vozidla. Již v tu dobu, tedy před započítáním policejního úkonu, byl žalobce připraven s mobilním telefonem v ruce. Zároveň policista vyzval žalobce k prokázání totožnosti, žalobce mu však skočil do řeči a křičel, že na to policista nemá nárok. Žalobce byl opakovaně policistou vyzván k prokázání totožnosti a zároveň mu bylo sděleno, že při řešení přestupku musí být osoba ztotožněna, žalobce se však na něj obořil, že jej nestaví pro přestupek, ale kvůli silniční kontrole. Žalobce však pomíjí, že silniční kontrola se často skládá z několika úkonů, přičemž žalobci bylo sděleno, že byl zastaven z důvodu spáchání přestupku, což však ignoroval a tvrdil, že policista mluvil pouze o silniční kontrole. Policista žalobce poučil o rozdílnosti v předložených dokladech, kdy při řešení přestupku je třeba osobu bezpečně ztotožnit, řidičský průkaz však není dokladem totožnosti. Jelikož policista věděl, že má žalobce občanský průkaz při sobě, vyzval jej, aby mu jej předložil, což bylo podstatné pro řešení přestupku, a to k ověření jména, příjmení, data narození a adresy trvalého bydliště. Prokázáním totožnosti dle § 63 zákona o Policii ČR se myslí v případě potřeby i prokázání místa trvalého pobytu, rodného čísla či státní příslušnosti. Tím zároveň policista chránil i další osoby před zneužitím osobních údajů, kdy přestupci často předkládají cizí řidičské průkazy. Žalobce nebyl k předložení dokladu donucen, nýbrž byla použita zákonná výzva dle § 63 a § 26 odst. 1 písm. f) zákona o Policii ČR. Policista je dle § 63 odst. 3 zákona o Policii ČR oprávněn osobu předvést k provedení úkonů směřujících ke zjištění její totožnosti, pokud ji nemůže osoba prokázat ani po poskytnutí přiměřené součinnosti a policista nemůže její totožnost zjistit provedením úkonu na místě, nejednalo se tedy o „šikanu“ či „pohružku“. Žalobce sám popírá svá tvrzení, že mu nebyl sdělen přestupek, jehož se měl dopustit, policista k dotazu kontrolované osoby ihned sdělil v průběhu ověřování totožnosti důvod natolik konkrétním způsobem, aby bylo možné dovodit existenci zákonného důvodu dle § 63 zákona o Policii ČR.
14. Dále žalovaný podotkl, že policista se po celou dobu jednání se žalobcem choval slušně a korektně, žádnému zesměšňování žalobce vystaven nebyl. Policista provedl lustraci přes zařízení MBP, které automaticky provede lustraci ve všech dostupných evidencích Policie ČR, k nimž má žalovaný přístup. S ohledem na chování a působení žalobce na policisty zaujala policistu skutečnost, že má žalobce záznam v jedné z evidencí, čímž však neporušil žádný obecně závazný právní ani interní předpis. Naopak, při stanovování sankce dle zákona č. 200/1990 Sb. se přihlédne rovněž k osobě pachatele.
15. Žalovaný uzavřel, že policista vedl zákrok, jak mu ukládají služební předpisy, a postup byl v souladu s obecně závaznými právními předpisy a interními normami upravujícími činnost Policie ČR. Policisté vyhodnotili situaci a skutek adekvátně zjištěným skutečností a na místě jednali a konali přiměřeně k § 11 a § 13 zákona o Policii ČR.
16. Ohledně požadavků na zákaz, aby Policie ČR při kontrolách snižovala žalobcovu čest a důstojnost, a příkaz ke zlikvidování údajů označujících žalobce za pachatele loupežného přepadení ve všech evidencích žalovaný uvedl, že soud nemůže rozhodovat nad rámec § 87 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen jako „s. ř. s.“). Pokud se žalobce domnívá, že jeho čest a důstojnost byla při kontrole snížena, je na místě, aby se domáhal svého práva jinými

prostředky, kdy ochrana osobnostních práv podléhá obecně právní úpravě podle občanského zákoníku, z toho důvodu se žalovaný domnívá, že v této části je žaloba nepřijatelná. Žalobce se může pouze domáhat určení, že zásah byl nezákonný. Dále žalovaný doplnil, že ve vztahu k těmto výrokům uplatňuje námitku nedostatku pasivní věcné legitimace, jelikož provozovatelem a správcem databází je Policejní prezidium a žalobce požaduje zákaz jím uvedených úkonů celé Policii ČR, soud by tedy měl žalobu odmítnout pro nedostatek podmínek řízení, který nelze odstranit.

IV. Jednání soudu

17. Při jednání dne 1. 6. 2020 žalobce v podstatné části setrval na svém písemném podání, v části pod bodem b), v níž se žalobce domáhal, aby soud zakázal žalovanému, aby při kontrolách žalobce snižoval jeho čest a lidskou důstojnost pronášením výroků o tom, že „má minulost“ a že „má loupežné přepadení“, vzal žalobce žalobu zpět. Žalobce poukázal na to, že údaje, které byly policistou při silniční kontrole zmíněny, měly být již v roce 2002 vymazány. Po sdělení právního názoru soudu, že zásahová žaloba pod bodem c) není na místě pro nevyčerpání prostředků ochrany, a to žádosti o výmaz předmětných údajů z evidencí Policie ČR, žalobce v části, v níž se domáhal, aby soud přikázal žalovanému do 15 dnů od právní moci rozsudku zlikvidovat údaje označující žalobce za pachatele loupežného přepadení (loupeže) v evidencích žalovaného a o jejich likvidaci vydat žalobci v téže lhůtě písemné potvrzení, vzal žalobu zpět.
18. Žalovaný se k jednání nedostavil, aniž by se omluvil, ačkoliv byl řádně předvolán, soud proto jednal dle § 49 odst. 3 s. ř. s. v jeho nepřítomnosti.
19. Soud provedl důkaz nahrávkami žalobce pořízenými dne 9. 3. 2017 při silniční kontrole ve Šrobárově ulici, [REDAKCE], z nichž bylo zjištěno, že k vozidlu žalobce přistoupili dva policisté, z nichž pouze jeden s žalobcem po celou dobu jednal. Žalobci bylo nejprve tímto policistou sděleno, že se jedná o silniční kontrolu, a byl vyzván k předložení dokladu k řízení a provozu motorového vozidla, načež předložil řidičský průkaz, osvědčení o registraci vozidla a tzv. zelenou kartu, a dále k předložení občanského průkazu, což však žalobce odmítl s poukazem na to, že se jedná o silniční kontrolu a policista obdržel veškeré potřebné doklady. Na to policista opakoval svou výzvu k předložení občanského průkazu, kdy žalobci sdělil, že požaduje předložení dokladu totožnosti, toto však žalobce opět odmítl s tím, že takovým dokladem je i řidičský průkaz, a vyzval policistu k lustraci své osoby. Po výzvě k vystoupení z vozidla sdělil policista žalobci, že bude zajištěn a odvezen na služebnu, k dotazu žalobce, z jakého důvodu tak bude postupováno, policista krátce uvedl, že žalobce je podezřelý ze spáchání přestupku, aniž by však blíže tento přestupek specifikoval, a že k tomu má zákonný důvod. Poté žalobce výzvě policisty k předložení občanského průkazu vyhověl s konstatováním, že tak činí pod pohrůžkou odvezení na služebnu. Následně začal policista s žalobcem projednávat spáchaný přestupek, a to průjezd křižovatky na oranžový světelný signál, načež žalobce jeho spáchání odmítl s tím, že si ničeho takového nevšiml. V rámci projednávání přestupku policista při nahlédnutí do elektronického zařízení uvedl, že kouká, že žalobce „má u nich minulost“, k dotazu žalobce, o jakou minulost jde, doplnil, že „má loupežné přepadení“. Na otázku žalobce, odkud má tyto údaje, policista sdělil, že z databází, ke kterým má policie přístup, odmítl však sdělit, jaké to jsou, s tím, že na to nemá žalobce nárok. Následně policista vrátil žalobci doklady, sdělil mu, že přestupek bude oznámen na úřad, který se mu ozve, a oba policisté se s žalobcem rozloučili a vraceli se ke svému vozu.

20. Soud zamítl návrh žalobce na provedení důkazu interními akty řízení Policie ČR, a to etickým kodexem Policie ČR, závaznými pokyny policejního prezidenta č. 160 ze dne 4. 12. 2009 a č. 221 ze dne 14. 12. 2011 a pokynem ředitele služby dopravní policie Policejního prezidia ČR č. 4 ze dne 29. 9. 2015, a zprávami o šetření veřejné ochránkyně práv ze dne 1. 2. 2017, sp. zn. 7936/2016/VOP/MK, a ze dne 6. 3. 2017, sp. zn. 7936/2016/VOP/MK, neboť je považoval za nadbytečné, jelikož se bezprostředně netýkají projednávané věci (zprávy veřejné ochránkyně práv byly dokonce pořízeny ještě přede dnem, kdy mělo dojít k tvrzenému zásahu vůči žalobci) a měly prokázat pouze obecné skutečnosti ve vztahu k dlouhodobému nevhodnému chování příslušníku policie ČR, jak sám žalobce uvedl, což však nemá žádný vztah k předmětu řízení, kdy soud posuzuje konkrétní nezákonný zásah příslušníků jednotky žalovaného.
21. Soud rovněž zamítl návrh žalobce na provedení důkazu účastnickým výsledkem žalobce a výsledkem svědků – policistů, kteří prováděli silniční kontrolu žalobce dne 9. 3. 2017, jelikož je považoval za nadbytečné, neboť všechny podstatné skutečnosti byly nepochybně zjištěny ze správního (stížnostního) spisu, sp. zn. KRPA-87360/PŘ-2017-000065-12, a KRPA-269909/ČJ-2017-000066 S069, a zejména z nahrávky pořízené žalobcem dne 9. 3. 2017.
22. Soud dále zamítl návrh žalobce na provedení důkazu výpisem z evidencí o všech osobních údajích žalobce, které eviduje a má přístupné Policie ČR při kontrole osoby, rozhodnutím policejního prezidia ze dne 27. 8. 2002, rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 30. 8. 2001, čj. 10 C 1/98-147, a spisem Městského soudu v Praze, sp. zn. 7 Ca 2/2003, jelikož je s ohledem na věcné posouzení této části žaloby, jak bude uvedeno níže, považoval za nadbytečné a neúčelné.

V. Posouzení žaloby Městským soudem v Praze

23. Podle § 82 s. ř. s. se může každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen „zásahem“) správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, domáhat u soudu žalobou ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.
24. Podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 9. 2017, č. j. 1 Afs 217/2017-34, a tam citovanou judikaturu) je namístě ochranu v procesním režimu podle § 82 a násl. s. ř. s. poskytnout tehdy, pokud jsou kumulativně splněny všechny podmínky stanovené v tomto ustanovení. Žalobce musí být přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením („zásahem“ správního orgánu v širším smyslu) správního orgánu, který není rozhodnutím (4. podmínka), a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo (5. podmínka).
- 25.

V. a) K výzvě k předložení občanského průkazu

26. Soud se předně zabýval nezákonným zásahem, který měl dle žalobce spočívat v tom, že policisté z jednotky žalovaného donucovali žalobce k předložení občanského průkazu pod pohrůžkou, že bude zajištěn a odvezen na místní oddělení Policie ČR.

Žalobce uvedl, že mu policista nejprve sdělil, že se jedná o silniční kontrolu a až následně uvedl, že je podezřelý ze spáchání přestupku.

27. Z provedeného dokazování nahrávkou pořízenou žalobcem dne 9. 3. 2017 při silniční kontrole a správního spisu bylo zjištěno, že žalobci bylo nejprve konkrétním policistou sděleno, že se jedná o silniční kontrolu, a byl vyzván k předložení dokladu k řízení a provozu motorového vozidla, načež předložil řidičský průkaz, osvědčení o registraci vozidla a tzv. zelenou kartu, a dále k předložení občanského průkazu, což však žalobce odmítl s poukazem na to, že se jedná o silniční kontrolu a policista obdržel veškeré potřebné doklady. Na to policista opakoval svou výzvu k předložení občanského průkazu, kdy žalobci sdělil, že požaduje předložení dokladu totožnosti, toto však žalobce opět odmítl s tím, že takovým dokladem je i řidičský průkaz, a vyzval policistu k lustraci své osoby. Po výzvě k vystoupení z vozidla sdělil policista žalobci, že bude zajištěn a odvezen na služebnu, k dotazu žalobce, z jakého důvodu tak bude postupováno, policista krátce uvedl, že žalobce je podezřelý ze spáchání přestupku, aniž by však blíže tento přestupek specifikoval, a že k tomu má zákonný důvod. Poté žalobce výzvě policisty k předložení občanského průkazu vyhověl s konstatováním, že tak činí pod pohrůžkou odvezení na služebnu.
28. Soud konstatuje, že daný zásah se odehrál v rámci tzv. silniční kontroly, tedy při provádění úkonů dle § 124 odst. 9 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění účinném do 30. 6. 2017 (nyní § 124 odst. 11 téhož zákona), kdy policie vystupuje jako správní orgán, pasivní věcná legitimace žalovaného je u tohoto zásahu tedy nepochybně dána. K tomu soud odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 11. 2011, čj. 6 Aps 3/2011-63, v němž byl tento závěr potvrzen.
29. Dle § 9 zákona o Policii ČR jsou policista a zaměstnanec policie při plnění úkolů policie povinni dodržovat pravidla zdvořilosti a dbát cti, vážnosti a důstojnosti osob i své vlastní.
30. Dle § 11 písm. c) zákona o Policii ČR jsou policista a zaměstnanec policie povinni postupovat tak, aby případný zásah do práv a svobod osob, vůči nimž směřuje úkon, nebo osob nezúčastněných nepřekročil míru nezbytnou k dosažení účelu sledovaného úkonem.
31. Dle § 13 zákona o Policii ČR je policista povinen před provedením úkonu poučit osobu dotčenou úkonem o právních důvodech provedení úkonu, a jde-li o úkon spojený se zásahem do práv nebo svobod osoby, také o jejích právech a povinnostech. Pokud poučení brání povaha a okolnosti úkonu, poučí nebo zajistí toto poučení ihned, jakmile to okolnosti dovolí.
32. Dle § 63 odst. 1 zákona o Policii ČR se prokázáním totožnosti rozumí prokázání jména, popřípadě jmen, příjmení, data narození a v případě potřeby také adresy místa trvalého pobytu, adresy místa pobytu nebo adresy bydliště v zahraničí, rodného čísla a státní příslušnosti. Rozsah a způsob zjišťování osobních údajů musí být přiměřené účelu zjišťování totožnosti.
33. Dle § 63 odst. 2 písm. a) zákona o Policii ČR je policista oprávněn vyzvat k prokázání totožnosti osobu podezřelou ze spáchání trestného činu nebo správního deliktu.

34. Dle § 63 odst. 3 zákona o Policii ČR, odmítne-li osoba uvedená v odstavci 2 prokázat svoji totožnost nebo nemůže-li ji prokázat ani po poskytnutí potřebné přiměřené součinnosti a policista nemůže její totožnost zjistit provedením úkonu na místě, je oprávněn osobu předvést k provedení úkonů směřujících ke zjištění její totožnosti. Potřebnou součinnost k prokázání totožnosti policista poskytne způsobem a v rozsahu, který nezmaří účel úkonu.
35. Soud na základě správního spisu i provedeného dokazování konstatuje, že 1., 4. a 5. podmínka pro posouzení toho, zda se jedná o nezákonný zásah, byly bez pochyby naplněny. Je zřejmé, že se v daném případě jednalo o zásah v širším smyslu (4. podmínka, tedy zásah, pokyn nebo donucení správního orgánu, který není rozhodnutím), že byl namířen přímo proti žalobci (5. podmínka) a došlo i k přímému zásahu do práv žalobce (1. podmínka). Zbývá posoudit to, zda byl žalobce na svých právech zkrácen (2. podmínka) a zda byl tento zásah nezákonný (3. podmínka).
36. Soud musí žalobci přisvědčit v tom, že zákon nevyžaduje, aby řidič při preventivní silniční kontrole předkládal občanský průkaz, neboť dle § 6 odst. 7 a 8 zákona o silničním provozu je řidič povinen mít u sebe a na základě výzvy předložit pouze řidičský průkaz. Při podezření na spáchání přestupku nastupuje oprávnění policie vyzvat řidiče k prokázání totožnosti dle § 63 odst. 2 zákona o Policii ČR, opět se však nehovoří konkrétně o občanském průkazu, jelikož ustanovení směřuje pouze k faktickému prokázání totožnosti, bez ohledu na prostředky, kterými bude provedeno. Občanský průkaz je sice standardním a nejvhodnějším způsobem prokázání totožnosti, pro účely silniční kontroly je však zcela dostačujícím průkazem totožnosti i řidičský průkaz. Jiná však byla situace v případě, že mohlo dojít k projednání konkrétního přestupku v blokovém řízení dle § 84 až § 86 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění tehdejších předpisů (s účinností od 1. 7. 2017 nahrazen příkazem na místě dle § 91 zákona č. 250/2016 Sb.). Blokové řízení bylo speciálním druhem správního řízení o přestupku, přičemž pokud nebylo stanoveno jinak, vztahovaly se na řízení o přestupcích obecné předpisy o správním řízení (§ 51 zákona č. 200/1990 Sb.). Při prokázání totožnosti v rámci správního řízení pak klade zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen jako „správní řád“), konkrétně § 36 odst. 5, přísnější požadavky na to, co se pro účely tohoto zákona považuje za průkaz totožnosti. Mj. je mezi těmito nezbytnými údaji, které musí daný průkaz totožnosti ve smyslu správního řádu obsahovat, i místo trvalého pobytu, popřípadě bydliště mimo území České republiky. V době provedení kontroly žalobce však takový údaj obsahoval pouze občanský průkaz [§ 3 odst. 2 písm. a) zákona č. 328/1999 Sb., o občanských průkazech, ve znění pozdějších předpisů]. Pokud tedy policista požadoval po žalobci prokázání totožnosti v souvislosti s projednáním přestupku v blokovém řízení, přičemž podezření ze spáchání konkrétního přestupku bylo následně žalobci řádně, tj. ve smyslu § 13 zákona o Policii ČR, sděleno, měl policista zákonný důvod k vyžadování občanského průkazu jako dokladu totožnosti, a to dle § 36 odst. 5 správního řádu pro účely správního řízení. Takový postup policisty tak nemohl být nezákonný, čímž nebyla naplněna 3. podmínka pro to, aby soud shledal, že výzva k předložení občanského průkazu byla nezákonným zásahem do práv žalobce.
37. Soud má dále za to, že ani s výzvou k předložení občanského průkazu spojená „pohružka“ předvedení nedosáhla takového intenzity zásahu do práv žalobce, aby bylo

možno jej považovat za nezákonný. Jak totiž konstatoval Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 11. 3. 2015, čj. 6 As 276/2014 – 64, je vždy „*třeba vzít v úvahu, že se stěžovatel domáhá soudní ochrany před nezákonným zásahem. Jednou z podmínek poskytnutí takové ochrany, resp. znakem nezákonného zásahu ve smyslu § 82 s. ř. s. je, že zásah přímo zkrátí práva žalobce (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. března 2005, č. j. 2 Aps 1/2005 - 65, č. 603/2005 Sb. NSS). Zákon současně předpokládá, že zásah musí být určité intenzity, aby bylo možné na něj hledět jako na nezákonný.*“ Právo policie předvést osobu podezřelou ze spáchání přestupku, která neprokázala svou totožnost, plyne z § 63 odst. 3 zákona o Policii ČR. Jak již soud zmínil výše, totožnost žalobce mohl policista zjistit z řidičského průkazu a občanský průkaz nebyl zcela nezbytně třeba, avšak v daném případě, kdy byl žalobce podezřelý z konkrétního přestupku a policista ihned po sdělení, že bude žalobce předveden, toto podezření žalobci oznámil, nebylo požadování občanského průkazu bez důvodu, neboť bylo pravděpodobné, že pokutu bude možné projednat na místě v blokovém řízení. V tomto soud odkazuje na nálezh Ústavního soudu ze dne 18. 2. 2010, sp. zn. I. ÚS 1849/08, č. N 30/56 Sb. NU 339, dle něhož platí, že „*[v] podmínkách materiálního státu nemůže být výkon veřejné moci bezobsažný ani bezúčelný; jinými slovy, z ústavního hlediska nelze aprobovat a tolerovat výkon veřejné moci, která je prostým uplatněním formálně předvídaného oprávnění orgánu veřejné moci bez toho, že by byl výsledovatelný zákonem předvídaný a racionální účel, k němuž konkrétní výkon svěřené pravomoci směřuje*“. Takový racionální účel u předmětného zásahu dle soudu naplněn byl.

38. Jelikož se tedy jednalo o silniční kontrolu, žalobce nebyl k předložení občanského průkazu donucován předvedením bez toho, aby mu byl sdělen důvod, a výzva k předložení občanského průkazu nebyla provedena za účelem žalobce zdržovat nebo jinak zasáhnout do jeho práv, ale na základě konkrétního podezření ze spáchání přestupku, nemohl soud dospět k závěru, že intenzita daného zásahu přesáhla míru nezbytnou k dosažení daného účelu (viz § 11 písm. c) zákona o Policii ČR) tak, aby se jednalo o nezákonný zásah ve smyslu § 82 s. ř. s. (arg. *de minimis*). Policista ve svém postupu při silniční kontrole žalobce dne 9. 3. 2017 tedy sice pochybil, když nesdělil žalobci podezření ze spáchání přestupku bezprostředně poté, co požadoval předložení příslušných dokladů, avšak toto pochybení nedosáhlo takové intenzity, aby je bylo možno posoudit jako nezákonný zásah do veřejných subjektivních práv žalobce dle § 82 s. ř. s.
39. K tvrzením žalobce v tomto žalobním bodu dále soud dodává, že sám žalobce na jednu stranu tvrdí, že mu policista sdělil, že je podezřelý z přestupku, na druhou však následně uvádí, že se mu takového sdělení nedostalo. Z provedeného důkazu nahrávkou je zřejmé, že žalobci bylo sděleno, že je podezřelý ze spáchání přestupku (i když ne bezprostředně při výzvě k předložení občanského průkazu, přesto ihned poté, co mu bylo sděleno, že by mohl být předveden k prokázání totožnosti), a následně policista žalobci sdělil, jaký přestupek byl v jeho jednání spatřován. Pokud žalobce zmiňuje oznámení o přestupku, tento v případě, že přestupek není projednán na místě, sepisuje daný policista až dodatečně, předloží jej příslušnému správnímu orgánu (zde obecní úřad obce s rozšířenou působností) a podezřelému z jeho spáchání je následně až tímto zasláno oznámení o zahájení řízení ve věci spáchání daného přestupku.
40. V této souvislosti žalobce poukázal na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 28. 1. 2014, čj. 11 A 69/2013-81, a na něj navazující rozsudek Nejvyššího správního soudu ze

dne 27. srpna 2014, č. j. 2 As 35/2014 - 109, v němž soudy dospěly k závěru, že tehdejší zásah policistů byl nezákonný. Zde však byl posouzen jako nezákonný zásah sled událostí, kdy policisté po žalobci jakožto spolujezdci v daném případě opakovaně vyžadovali občanský průkaz, vyhrožovali mu předvedením a neúměrně jej zdržovali. Jak plyne z předchozího odstavce, k ničemu takovému v nyní projednávané věci nedošlo. Žalobce nebyl spolujezdcem, nýbrž řidičem, který má zákonem stanovené zvláštní povinnosti, a poté, co policista sdělil žalobci podezření z přestupku, u nějž žalobce odmítl projednání na místě, policisté silniční kontrolu ukončili. Žádný dlouhodobý nátlak ve smyslu citovaného rozsudku v souvislosti s požadavkem předložit vedle řidičského průkazu i občanský průkaz na žalobce činěn nebyl.

41. Soud proto neshledal, že by byl žalobce na svých právech podstatným způsobem zkrácen, a nemohl dospět k závěru, že zásah ze dne 9. 3. 2017 při silniční kontrole spočívající v donucování žalobce k předložení občanského průkazu pod pohrůžkou, že jinak bude zajištěn a odvezen na místní oddělení Policie ČR, by byl nezákonný.
42. Soud proto žalobu v této části dle § 87 odst. 3 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

V. b) K snižování žalobcovy cti a důstojnosti

43. Dále se soud zabýval nezákonným zásahem, spočívajícím dle žalobce ve snižování jeho cti a důstojnosti výroky policisty o tom, že žalobce „má minulost“ a že „má loupežné přepadení“.
44. Soud předně nesouhlasí se žalovaným, že ochrana cti a důstojnosti žalobce je vyhrazena pouze obecným soudům v režimu občanského zákoníku. I v oblasti veřejných subjektivních práv je nutno poskytnout účastníku správního řízení nebo tomu, do jehož právní sféry bylo zasaženo jinými úkony správního orgánu, příslušnou ochranu, pokud je tento zkrácen na svých právech právě touto činností správního orgánu, která neodpovídá zákonným požadavkům na dobrou správu. Správní soudy se např. opakovaně zabývaly nezákonnými zásahy, kdy mělo při policejním zásahu dojít konkrétním počínáním policistů k zásahu do práva na lidskou důstojnost (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 3. 2017, čj. 6 As 256/2016-79 a jemu předcházející rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 24. června 2016, č. j. 9 A 153/2012-444, ohledně zásahu jednotek policie ČR při vzpomínkových akcích k vystěhování squatu Milada atd.). Jak správně poukazuje žalobce, může se zajisté domáhat i odčinění nemajetkové újmy s tímto nezákonným zásahem do práv spojené, a to prostřednictvím žaloby dle zákona č. 82/1998 Sb., avšak jedná se o řízení mimoběžná, která se nepodmiňují a jejich závěry mohou být pro žalobce různě příznivé.
45. Z provedeného dokazování nahrávkou pořízenou žalobcem dne 9. 3. 2017 při silniční kontrole a správního spisu soud zjistil, že poté, co začal policista s žalobcem projednávat spáchaný přestupek, při nahlédnutí do mobilního telefonu uvedl, že vidí, že žalobce „má u nich minulost“, k dotazu žalobce, o jakou minulost jde, doplnil, že „má loupežné přepadení“. Na otázku žalobce, odkud má tyto údaje, policista sdělil, že z databází, ke kterým má policie přístup, odmítl však sdělit, jaké to jsou, s tím, že na to nemá žalobce nárok.

46. Dle § 9 zákona o Policii ČR jsou policista a zaměstnanec policie při plnění úkolů policie povinni dodržovat pravidla zdvořilosti a dbát cti, vážnosti a důstojnosti osob i své vlastní.
47. Dle § 11 písm. a) a c) zákona o Policii ČR jsou policista a zaměstnanec policie povinni dbát, aby žádné osobě v důsledku jejich postupu nevznikla bezdůvodná újma, a postupovat tak, aby případný zásah do práv a svobod osob, vůči nimž směřuje úkon, nebo osob nezúčastněných nepřekročil míru nezbytnou k dosažení účelu sledovaného úkonem.
48. Soud na základě správního spisu i provedeného dokazování opět uzavírá, že 1., 4. a 5. podmínka pro posouzení toho, zda se jedná o nezákonný zásah, byly naplněny. Je zřejmé, že se v daném případě jednalo o zásah v širším smyslu (4. podmínka, tedy zásah, pokyn nebo donucení správního orgánu, který není rozhodnutím), že byl namířen přímo proti žalobci (5. podmínka) a došlo i k přímému zásahu do práv žalobce (1. podmínka). Soud tedy opět posuzoval to, zda byl žalobce na svých právech zkrácen (2. podmínka) a zda byl tento zásah nezákonný (3. podmínka).
49. U předmětného zásahu soud zvažoval především intenzitu zasažení do žalobcova práva na zachování lidské důstojnosti a osobní cti (čl. 10 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Podle čl. 2 odst. 2 Listiny lze státní moc v České republice jakožto demokratickém právním státě vykonávat pouze na základě, v mezích a způsobem, který stanoví zákon.
50. Slovník spisovné češtiny popisuje význam slova „čest“ jako „*mravní stav budící kladné společenské hodnocení, úctu*“. K povaze cti se vyjádřil i Ústavní soud v nálezu ze dne 11. 11. 2005, sp. zn. I. ÚS 453/03, kde mj. konstatoval, že čest je „*integrální a důležitou součástí důstojnosti člověka. Formuje rovněž základ mnoha rozhodnutí činěných členy demokratické společnosti, která jsou fundamentální pro její dobré fungování. Čest hraje roli ve vztazích, jako např. koho zaměstnavatel zaměstná, resp. pro koho pracovník chce pracovat, je rozhodující při úvaze o tom, kdo má postoupit do vyšších pracovních či funkčních pozic, čest je důležitá pro rozhodnutí o tom, s kým navázat obchodní vztahy nebo komu bude dán hlas v politickém životě. Je-li jednou čest pošpiněna neopodstatněným obviněním vyjádřeným veřejně, a tím spíše v médiích, může být pověst a čest osoby poškozena navždy a zvláště pak v situaci, není-li dána možnost rehabilitace. Pokud taková situace nastane, prohrává jak osoba sama, tak i společnost. A právě proto nelze vycházet z toho, že ochrana pověsti, resp. cti, je záležitostí důležitou pouze pro dotčeného jednotlivce, případně jeho rodinu. Z těchto důvodů je ochranu pověsti, resp. cti, třeba vnímat i jako ochranu veřejného statku.*“ Jedná se tak o prvek důstojnosti, který je zejména jejím vnějším projevem. Čest je nutno posuzovat prizmatem vnímání okolí vůči konkrétnímu člověku na základě hodnotového žebříčku dané společnosti a z tohoto pohledu hodnocených mravních i jiných kvalit tohoto člověka. Částečně tak splývá s pojmem dobré pověsti, k jejíž ochraně rovněž směřuje čl. 10 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. Naproti tomu důstojnost je vnímána jednak jako vnější kategorie (vnější uznání, které si musíme zasloužit), jednak jako vnitřní, tedy předem daná kategorie, imanentní a člověku vlastní, jakási subjektivní hodnota člověka, kterou svému lidství přisuzuje.
51. Soud však po zvážení všech výše uvedených hledisek a posouzení daného zásahu do žalobcových práv opětovně dospěl k závěru, že nedosahoval takové intenzity, aby bylo

možno jej posoudit jako nezákonný zásah ve smyslu § 82 s. ř. s. Soud sice souhlasí se žalobcem, že sdělování daných údajů by mohlo být způsobilé zasáhnout do jeho práva na zachování cti a důstojnosti, avšak z provedeného důkazu nahrávkou bylo zjištěno, že se jednalo pouze o krátké konstatování, z něhož nebylo nadále nic vůči žalobci vyvozováno, neboť přestupek nebyl projednán na místě, a v době, kdy policista pronesl dané výroky, se na místě, kde probíhala silniční kontrola, nacházeli pouze žalobce a policisté z předmětné jednotky žalovaného. Policista konstatoval údaje, které se nacházely v evidencích Policie ČR a ke kterým měli přístup i ostatní přítomní policisté. Ve vztahu k nim tak nemohlo dojít k újmě na cti a důstojnosti žalobce, neboť oni sami by při nahlédnutí do evidencí zjistili tytéž skutečnosti a posuzovali by je z hlediska výkonu své pravomoci. Žádné další osoby nebyly na místě přítomny, ve vztahu k nim tak nemohlo dojít k veřejnému snížení důstojnosti a cti žalobce. Jedinou kategorií, která mohla být zasažena, tak byla důstojnost žalobce v jeho subjektivním vnímání, kdy však žalobci byla daná obvinění již z minulosti známa, přičemž mu rovněž bylo známo, že tato obvinění nevedla k postihu žalobce v rámci trestního řízení, žalobce pouze neměl vědomost o tom, že se dané záznamy i nadále nacházejí v evidencích Policie ČR. Soud přitom nehodnotí pravdivost těchto obvinění, neboť i pokud by byla obvinění pravdivá a žalobce by byl případně odsouzen, bylo by sdělování těchto skutečností před větším počtem osob, které nejsou policisty, způsobilé podstatným způsobem zasáhnout do práv žalobce. K tomu však nedošlo a nebyla tak naplněna 2. podmínka pro to, aby daný zásah bylo možno posoudit dle § 82 s. ř. s.

52. V takovém případě se jeví nadbytečným zabývat se otázkou, zda policista překročil zákonem dané meze vymezené v § 9 a § 11 písm. a) a c) zákona o Policii ČR, či nikoli.
53. Z všech výše uvedených důvodů soud žalobu rovněž v této části dle § 87 odst. 3 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.
54. V části pod písmenem b), v níž se žalobce domáhal, aby soud zakázal žalovanému, aby při kontrolách žalobce snižoval jeho čest a lidskou důstojnost pronášením výroků o tom, že „má minulost“ a že „má loupežné přepadení“ (míněno v evidencích žalovaného), vzal žalobce žalobu na jednání dne 1. 6. 2020 zpět, proto soud v této části řízení o žalobě dle § 47 písm. a) s. ř. s. zastavil.

V. c) K evidování nepravdivých údajů o žalobci v evidencích žalovaného

55. Následně se soud zabýval posledním zásahem, který byl v žalobě označen, a to zásahem spočívajícím v evidování údajů v evidencích žalovaného, označujících žalobce za pachatele loupežného přepadení.
56. Dle § 60 odst. 1 zákona o Policii ČR policie zpracovává v souladu s tímto zákonem a jiným právním předpisem informace včetně osobních údajů v rozsahu nezbytném pro plnění svých úkolů.
57. Dle § 79 odst. 1 zákona o Policii ČR policie může zpracovávat osobní údaje včetně citlivých údajů bez souhlasu osoby, jíž se tyto údaje týkají (dále jen „subjekt údajů“), pokud je to nezbytné pro plnění jejích úkolů.

58. Dle § 83 odst. 1 zákona o Policii ČR policejní prezidium na písemnou žádost sdělí žadateli bezplatně osobní údaje vztahující se k jeho osobě, a to do 60 dnů od jejího doručení. U osobních údajů zpřístupněných nebo předávaných podle § 80a odst. 1 také uvede, zda byly předány nebo zpřístupněny dalšímu příjemci a povahu takového příjemce.
59. Dle § 83 odst. 2 zákona o Policii ČR policejní prezidium na písemnou žádost osoby provede neprodleně po jejím doručení bezplatně: a) opravu, likvidaci, blokování nebo doplnění nepravdivých anebo nepřesných osobních údajů vztahujících se k osobě žadatele nebo žadateli poskytne vysvětlení. Pokud by opravou, likvidací, blokováním nebo doplněním osobních údajů bylo ohroženo plnění úkolu podle § 85, může policie místo těchto operací připojit k souboru opravné prohlášení, b) označení údajů vztahujících se k osobě žadatele, jestliže žadatel popírá jejich přesnost a nelze zjistit, zda jsou přesné nebo nikoli. Toto označení se odstraní pouze se souhlasem žadatele nebo na základě rozhodnutí příslušného soudu anebo úřadu.
60. Dle § 83 odst. 5 zákona o Policii ČR o vyřízení žádosti policie žadatele písemně informuje. Informace o vyřízení žádosti obsahuje odůvodnění, s výjimkou případů, kdy se žadateli vyhovuje v plném rozsahu. Pokud by vyhověním žádosti nebo sdělením o nevyhověním žádosti došlo k ohrožení plnění úkolu podle § 85, policie žadatele písemně vyrozumí o tom, že nezpracovává žádné osobní údaje vztahující se k jeho osobě. Informace o vyřízení žádosti musí obsahovat poučení o tom, že žadatel má právo obrátit se na úřad.
61. Z provedeného dokazování a soudního i správního spisu bylo zjištěno, že policista při silniční kontrole dne 9. 3. 2017 sdělil žalobci, že „má u nich minulost“, k dotazu žalobce, o jakou minulost jde, doplnil, že „má loupežné přepadení“. Přitom Ministerstvu vnitra bylo již v roce 2001 uloženo tyto údaje zničit a Policejní prezidium o tom v roce 2002 také rozhodlo a vyrozumělo žalobce o likvidaci těchto údajů. Dne 9. 5. 2017 žalobce podal žalobu proti nezákonnému zásahu, přičemž dne 5. 6. 2017 upřesnil svoji žalobu tak, že požaduje určení nezákonnosti evidování těchto údajů a příkázání Policii ČR, resp. následně po opravě žalovanému tyto údaje zlikvidovat. Dne 30. 6. 2017 podal žalobce na Policejním prezidiu Policie ČR stížnost na neoprávněné evidování nepravdivých osobních údajů a neoprávněné nakládání s osobními údaji, v níž zároveň požádal o zlikvidování nepravdivých osobních údajů, resp. požádal o to, aby byly do likvidace spojeny s údajem, že žalobce byl obžaloby zproštěn. Soud má z tvrzení žalovaného za nesporné, že údaje o žalobci jsou i nadále v evidencích Policie ČR evidovány.
62. K procesu opravy a výmazu záznamů vedených v informačních systémech (evidencích) Policie ČR existuje již bohatá judikatura krajských soudů i Nejvyššího správního soudu. Ta poukazuje na koncepci české právní úpravy jak daného konkrétního institutu, tak správního soudnictví, kde podmínka, podle níž žalobce musí nejprve bezvýsledně vyčerpat procesní prostředky ve správním řízení, je celkové koncepci správního soudnictví vlastní (viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 5. 2014, čj. 8 Ans 2/2012-278). Nejvyšší správní soud k tomuto postulátu v rozsudku ze dne 25. 6. 2014, čj. 1 Aps 15/2013-33, doplnil, že *„[t]ato podmínka teleologicky vyjadřuje zásadu subsidiarity ve vztahu mezi veřejnou správou a činností správních soudů. Jejím účelem je předejít soudnímu řízení v případech, kdy lze dosáhnout nápravy přímo u správních orgánů. Před použitím některého z typů žalob je tedy*

nutné nejprve vždy vyčerpat opravné prostředky nebo jiné procesní prostředky nápravy, jež jsou k dispozici v řízení před správním orgánem. Následná soudní ochrana není pokračováním správního řízení, byť v jiné kvalitě a procesním standardu, ale prostředkem ultima ratio, od správního řízení odděleným.“

63. V daném případě zákon předpokládal, že osoba, jejíž osobní údaje byly evidovány v informačním systému Policie ČR, požádá dle § 83 odst. 1 zákona o Policii ČR o výmaz konkrétních nepravdivých nebo nepřesných údajů, a to u Policejního prezidia ČR (dále jen jako „policejní prezidium“), které předmětné evidence vede. Dle § 83 odst. 5 zákona o Policii ČR musela policie žadatele písemně informovat o vyřízení jeho žádosti. S účinností od 24. 4. 2019 je tento postup obecně pro veškeré osobní údaje, s nimiž operují spravující orgány, upraven v § 29 zákona č. 110/2019, o zpracování osobních údajů. Toto sdělení policejního prezidia, resp. informace o vyřízení žádosti je rozhodnutím ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s. a lze je napadnout správní žalobou proti rozhodnutí správního orgánu dle § 65 a násl. s. ř. s. (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 8. 2018, čj. 9 Azs 49/2018-50).
64. Sama zásahová žaloba je pak subsidiárním prostředkem ochrany, a to jak vůči právním prostředkům dostupným u správních orgánů (viz např. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 8. 2005, čj. 2 Afs 144/2004-110, č. 735/2006 Sb. NSS), tak především vůči jiným druhům žalob dostupným ve správním soudnictví (viz např. rozsudek ze dne 4. 8. 2005, čj. 2 Aps 3/2004-42, č. 720/2005 Sb. NSS, pokud jde o žalobu proti rozhodnutí, nebo rozsudek ze dne 20. 7. 2011, čj. 1 Aps 1/2011 - 101, pokud jde o žalobu na ochranu proti nečinnosti). K otázce vztahu mezi žalobou proti rozhodnutí dle § 65 s. ř. s. a žalobou na ochranu před nezákonným zásahem dle § 82 s. ř. s. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 4. 8. 2005, čj. 2 Aps 3/2004-42, č. 720/2005 Sb. NSS, konstatoval, že *„[p]římo žalovat nezákonný zásah je proto možno jen tehdy, pakliže ochrana jinými právními prostředky není možná. Vztah obou zmíněných žalobních typů tak lze označit za primát žaloby proti rozhodnutí, kdy sekundární možnost podání úspěšné žaloby proti nezákonnému zásahu nastupuje teprve tehdy, pokud žaloba proti rozhodnutí nepřipadá v úvahu, a to ani po „zprocesnění“ zásahu jinými právními prostředky ve smyslu ustanovení § 85 s. ř. s.“*
65. Vztaženo na okolnosti dané věci, žalobce podal dne 9. 5. 2017 žalobu na ochranu před nezákonným zásahem spočívajícím v jeho evidenci a požadoval výmaz z těchto evidencí, avšak až dne 30. 6. 2017 požádal o tento výmaz nepravdivých údajů policejní prezidium. Před podáním žaloby tak žalobce nevyčerpal všechny prostředky ochrany, které mu právní řád nabízí. Toto rozhodnutí zároveň žalobci neupírá soudní ochranu. Proti případnému negativnímu rozhodnutí Policie České republiky se bude moci bránit žalobou proti rozhodnutí správního orgánu, eventuálně v případě nečinnosti Policie České republiky žalobou nečinnostní. Žalobce však ze shora podaných důvodů nemůže popřít subsidiaritu ochrany poskytovanou správními soudy a namísto domáhání se nápravy před správním orgánem rovnou volit cestu zásahové žaloby ke správnímu soudu.
66. Soud proto musel i v této části žalobu dle § 87 odst. 3 s. ř. s. zamítnout pro její nedůvodnost.
67. Na okraj pak soud dodává, že v této části žaloby je dán rovněž nedostatek pasivní věcné legitimace žalovaného. Jak již soud uvedl výše, správním orgánem, u nějž se má

osoba domáhat výmazu údajů z evidencí policie ČR nebo jejich opravy, je policejní prezidium. Taktéž tento správní orgán je osobou, kterou je nutno označit jako žalovaného v případě, že se žalobce domáhá výmazu údajů z těchto evidencí před soudem. Tohoto si ostatně byl žalobce vědom v té chvíli, kdy dne 30. 6. 2017 podával žádost o výmaz, neboť ji policejnímu prezidiu adresoval. Žalobce správně poukázal na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 12. 2014, čj. Nad 224/2014-53, dle něžž „v řízení o ochraně před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu (§ 82 a násl. s. ř. s.) je třeba vykládat § 83 s. ř. s. tak, že soud na základě tvrzení žalobce, eventuálně doplněného na výzvu soudu, a s přihlédnutím k dalším informacím, které má soud případně k dispozici, po právní stránce posoudí, kterému správnímu orgánu je s ohledem na tato tvrzení přičitatelné jednání, jež má být podle žalobce nezákonným zásahem. Liší-li se tento závěr soudu od projevu vůle žalobce označujícího žalovaného, upozorní soud žalobce na svůj závěr a vyzve jej, aby případně reagoval úpravou označení žalovaného. Pokud žalobce i poté, co byl soudem upozorněn na jiný právní závěr soudu ohledně otázky, kdo má být v dané věci žalovaným, setrvá na svém původním náhledu na tuto otázku a neuzpůsobí patřičně označení žalovaného a návrh výroku rozhodnutí soudu [§ 84 odst. 3 písm. d) s. ř. s.], nemůže být jeho žalobě vyhověno.“ Soud však k poučení žalobce a případné úpravě osoby žalovaného nepřistoupil, neboť i pokud by tak učinil, žalobu by stejně z již shora uvedených důvodů zamítl, nejevilo se tedy účelným a hospodárným žalobce v tomto smyslu poučovat.

68. V části pod písmenem c), v níž se žalobce domáhal, aby soud přikázal žalovanému do 15 dnů od právní moci rozsudku zlikvidovat údaje označující žalobce za pachatele loupežného přepadení (loupeže) v evidencích žalovaného a o jejich likvidaci vydat žalobci v téže lhůtě písemné potvrzení, vzal žalobce žalobu po poučení soudu o jeho právním názoru na jednání dne 1. 6. 2020 zpět, proto soud v této části řízení o žalobě dle § 47 písm. a) s. ř. s. zastavil.

VI. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

69. Na základě všech výše uvedených důvodů tedy soud rekapituluje, že v části, v níž se žalobce domáhal určení nezákonnosti zásahu žalovaného, k němuž došlo dne 9. 3. 2017 při silniční kontrole v Praze 3, Šrobárově ulici, a který spočíval v donucování žalobce k předložení občanského průkazu pod pohrůžkou, že jinak bude zajištěn a odvezen na místní oddělení Policie ČR, a ve snižování žalobcovy cti a lidské důstojnosti výroky policisty o tom, že žalobce „má minulost“ a že má „loupežné přepadení“ (míněno v evidencích Policie ČR), a v části, v níž se žalobce domáhal určení nezákonnosti zásahu žalovaného, spočívajícího v evidování údajů v evidencích žalovaného, označujících žalobce za pachatele loupežného přepadení (loupeže), žalobu dle § 87 odst. 3 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl, a v části, v níž se domáhal, aby soud zakázal žalovanému, aby při kontrolách žalobce snižoval jeho čest a lidskou důstojnost pronášením výroků o tom, že „má minulost“ a že „má loupežné přepadení“ (míněno v evidencích žalovaného), a aby soud přikázal žalovanému do 15 dnů od právní moci rozsudku zlikvidovat údaje označující žalobce za pachatele loupežného přepadení (loupeže) v evidencích žalovaného a o jejich likvidaci vydat žalobci v téže lhůtě písemné potvrzení, řízení o žalobě dle § 47 písm. a) s. ř. s. zastavil pro zpětvzetí žalobcem.
70. O náhradě nákladů rozhodl soud dle § 60 odst. 1 a 3 s. ř. s. tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, jelikož žalobce byl v řízení částečně neúspěšný

a částečně bylo řízení pro zpětvzetí zastaveno a žalovanému žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 1. června 2020

Mgr. Milan Tauber v. r.
předseda senátu